

BOEKBESPREKINGEN

Rik COOLSAET, De Veiligheid van België. De Belgische buitenlandse politiek en de internationale bewapeningsdynamiek.

Politieke Bibliotheek, Kluwer, 1983.

Het boek van Rik Coolsaet is een waardevolle, haast een onmisbare bijdrage tot het actuele debat rond het vredesbeleid in België. Het legt zich toe op de militaire inspanningen en strategieën van Oost en West. Het slaagt erin een grote hoeveelheid vaak verrassende gegevens op een overzichtelijke en nuttige wijze te ordenen (wat in deze complexe materie geen kleinigheid is). Op echte onnauwkeurigheden heeft deze recensent de auteur niet kunnen betrappen. Wel lijkt hij niet altijd de tijd te nemen om te vermelden dat een aantal van zijn interpretaties wellicht betwist zouden kunnen worden. Zo bij voorbeeld waar het gaat om de draagwijdte van de nieuwe Air Land Battle strategie.

Het werk is minder volledig op twee punten. Vooreerst zegt het te weinig over de Sovjet-Russische inspanningen en strategieën. Zouden de Westerse strategen zich inderdaad, ook voor Reagan, zonder echte reden zorgen gemaakt hebben? Vervolgens gaat het te weinig in op de ethische problemen waarvoor vele politieke verantwoordelijken zich thans geplaatst achten. Dit zou niet erg zijn indien dit boek deze problemen aan de ethici zou overlaten. Maar nu krijgt de lezer soms de indruk dat de ethische dilemma's haast vanzelf zouden verdwijnen mits een ruimer en beter aanbod van feitelijke informatie. Deze suggestie durf ik betwijfelen. Maar dat het boek het aanbod van informatie verruimd en verbeterd heeft, dat staat buiten kijf.

Guido Dierickx

DE WAELE, Maria, Staal: een monster zonder waarde ?

M. De Waele is erin geslaagd, met dit boek 'Staal: een monster zonder waarde ?', een zeer leesbaar en overzichtelijk werk af te leveren over een problematiek die toch door velen als erg complex en duister wordt beschouwd. Zonder in overdreven veel technische details te vervallen, wordt aan de hand van een nauwgezette verzameling van heel wat feitenmateriaal, een ordelijk relaas over het reilen en zeilen in de Belgische staalsector 1974-1983, opgehangen. En daarbij weet de auteur een aantal steeds weerkerende knelpunten in de crisis van dat staal, en in het crisisbeleid dat ten aanzien van deze sector gevoerd wordt, te onderstrepen.

Er is de rol van de holdings, die doorheen gans het verhaal een duidelijke strategie volgen. Zij weten hun kapitalen te verschuiven naar die regio of sector waar deze het best renderen (van Wallonië naar Vlaanderen, van de staalsector naar de elektriciteitssector), om dan tenslotte de verlieslatende staalactiviteiten bijna volledig door te schuiven naar de verantwoordelijkheid van de overheid.

Er is de kortzichtigheid van heel wat politici en vakbondsleiders die de staalproblematiek al te zeer communautariseren, waardoor veel geld en tijd verloren wordt om aan de echte rationaliserings- en reconversieproblemen te werken.

Er is het wanbeleid van de industriële bedrijfsleiders die niet (willen) weten hoe men een efficiënte bedrijfsorganisatie opzet zonder in logge en bureaucratische structuren te vervallen.

Er is tenslotte de onmacht van het internationale beleidsniveau (de EG), om met de hulp van nationale en gewestelijke beleidsinstanties binnen de context van Europa specifieke samenwerkingsverbanden te stimuleren tussen de verschillende regionale staalbekkens.

Het is de grote verdienste van de auteur, om door de bomen het bos nog te blijven zien, zodat men bij lectuur van het boek naast een heleboel concrete informatie ook de grote lijnen van heel die ontwikkeling voor ogen blijft houden.

Wat we wel missen in het boek, maar misschien kadert dit niet direct in de opzet van de reeks 'De politieke bibliotheek', is een soort van syntesehoofdstuk waarin een iets bredere interpretatie gegeven wordt aan de geschetste ontwikkelingen. Daarmee bedoelen we dat een aantal aspecten in die ontwikkeling niet typisch zijn voor de staalsector alleen, maar eigen zijn aan de huidige industriële ontwikkeling in 't algemeen en

aan de problemen waar elk industrieel herstructurerings- en vernieuwingsbeleid hedentendage voorstaat.

In ieder geval is in dit boek heel wat materiaal aanwezig, dat dienstbaar kan gemaakt worden aan verdere studies over alternatieve organisatie- en beleidsmodellen voor bedrijf en overheid.

We denken dan bijvoorbeeld aan de volgende thema's die verder kunnen uitgediept worden:

- Er is de vraag naar het toenemend belang van aan de ene kant het subregionale beleidsniveau en aan de andere kant het internationale beleidsniveau, op het vlak van industriële herstructurering en vernieuwing. Hoe is dit te rijmen met een overwegend nationale respectievelijk gewestelijke uitbouw van het industriële beleid.
- In alle sectoren is het failliet merkbaar van de grootschalige manier van organiseren, terwijl velen aanvaarden dat kleinschalig georganiseerde bedrijfsstructuren (in de staalsector het voorstel tot filialisering van Cockerill-Sambre, of de kleinschalige structuur die de Onafhankelijke Staalproducenten verkiezen), veel meer flexibel reageren op de crisis.
- En is er een samenhang merkbaar tussen beide boven aangegeven ontwikkelingen: heeft kleinschalig organiseren nood aan anderssoortige beleidsniveau's (subregionale integratie versus internationale coördinatie) dan dit bij traditioneel grootschalige structuren het geval is.

Lieve Goorden